

Največji rez v otroške in varstvene dodatke

Najnunjše izboljšave socialne zakonodaje bo ministrstvo za delo pripravilo že do parlamentarnih počitnic.

Erika Repovž, gospodarstvo

pet, 29.03.2013, 21:00

Varstveni dodatek

Do varstvenega dodatka so upravičene ženske, stare 63 let in več, in moški, stari 65 let ali več, ter tisti, ki so mlajši od te starosti in so trajno nezaposljivi ali nezmožni za delo. Med prejemnicami varstvenega dodatka je bilo leta 2011 8745 mlajših od 63 let, med prejemniki pa 8292 mlajših od 65 let. Skupaj je bilo tako 17.037 prejemnikov, ki po novi zakonodaji ne izpolnjujejo več starostnega pogoja za varstveni dodatek.

Ljubljana – Višina sredstev za različne oblike socialne pomoči se je leta 2012 v primerjavi z letom 2011 znižala za skupaj 102,6 milijona evrov. Razen za državne štipendije, kjer se je obseg sredstev na letni ravni povečal za 3,5 milijona, so se skrčili vsi drugi socialni prejemki.

V proračunu so se najbolj zmanjšala sredstva, namenjena otroškim dodatkom – za 64,3 milijona evrov, in sredstva, namenjena varstvenemu dodatku – za 35,3 milijona. Tako kaže študija o oceni učinkov izvajanja nove socialne zakonodaje, ki so jo opravili na Inštitutu RS za socialno varstvo. (Natančen pregled zmanjšanja oziroma povečanja sredstev za posamezne kategorije socialnih prejemkov objavljamo v tabeli.)

Zmanjšanje števila tistih, ki prejemajo kakršnokoli obliko socialnih prejemkov, je najbolj očitno pri varstvenem dodatku: v enem letu je prejemnikov 33.730 manj. Po zadnjih podatkih ministrstva za delo jih to obliko socialne pomoči prejema le še približno 11.000 (leta 2011, pred uvedbo nove socialne zakonodaje 46.746). Glavni razlog za tako drastični upad je zaznamba nepremičnine, ki po smrti prejemnika varstvenega dodatka preide v last države.

Na udaru enostarševske in velike družine

Na oceno učinkov nove socialne zakonodaje so se takoj odzvali svobodni sindikati, ki so prepričani, da je »reforma na socialnem področju posegla v načelo solidarnosti, ki je podlaga vsake socialne države«, zato bodo predlagali, da se ta tema uvrsti tudi na sejo ekonomsko-socialnega sveta. Opozorili so na podatke v zvezi z denarno socialno pomočjo (DSP), ki kažejo, da je bilo zaradi uvedbe nove zakonodaje odobrenih deset odstotkov manj pravic, ker je nova zakonodaja pri dodelitvi teh pravic upoštevala otroški dodatek, premoženje in dohodke prosilcev za DSP. Pomembna sprememba, ki jo je prinesla nova zakonodaja, se kaže v upoštevanju otroškega dodatka v lastni dohodek družine, ki uveljavlja pravico do socialne pomoči. Ta sprememba je vplivala na upravičenost in višino DSP družin, še posebno velikih in enostarševskih. Podatki namreč kažejo, da se je zaradi upoštevanja otroškega dodatka višina pomoči znižala slabim 13 odstotkom enostarševskih družin in dobrim 35 odstotkom velikih družin, med katere so vštete tudi enostarševske družine z več kot tremi otroki.

Popušcanje pri zaznambi nepremičnine

»Na inštitutu predlagamo izdelavo nove ocene minimalnih življenjskih stroškov in prilagoditev osnovnega zneska minimalnega dohodka novim izračunom ali pa dvig osnovnega zneska minimalnega dohodka na višino že izračunanih življenjskih stroškov za leto 2009, ki so znašali 385 evrov. Ker je to v krizi nerealno, naj se uveljavi vsaj že sprejeti znesek minimalnega dohodka 288 evrov,« je povedala Polona Dremelj z Inštituta za socialno varstvo. Glede varstvenega dodatka ministrstvu predlagajo, da se veljavnost zaznambe na nepremičnino za njegove prejemnike prenese na določeno obdobje prejemanja. Zavzemajo se tudi za »ponovni razmislek« o vrstnem redu uveljavljanja pravic, predvsem kar zadeva součinkovanje državne štipendije in otroškega dodatka.

Dremljeva predlaga, da se vrne pravica do državne štipendije za mladoletne dijake oziroma da se otroški dodatek poviša na raven, ki bi nadomestila izgubljeno štipendijo. Pri odmeri otroškega dodatka pa naj v prihodnje ne bi več upoštevali stanovanja, v katerem živi družina, ne glede na njegovo velikost. Ministrstvo bo upoštevalo priporočila in pripravilo izboljšave obeh zakonov, ki sta začela veljati na začetku lanskega leta, je obljubil Davor Dominkuš. Najbolj nujne, ki se nanašajo tudi na prejemnike varstvenega dodatka, naj bi imeli v rokah že do poletja.

Ministrstvo bi se naknadnim popravkom zakonodaje lahko izognilo, če bi upoštevalo pripombe in sugestije, na katere so glasno opozarjali strokovnjaki, predstavniki civilne družbe in sindikati v procesu sprejemanja socialne reforme, pa so vedno znova naleteli na gluha ušesa.

Raziskava inštituta je pokazala tudi, da bi bilo treba ob uvedbi novega informacijskega sistema izvesti pilotski projekt, da bi se izognili zmedi ob uvedbi nove zakonodaje, pa so odgovorni na ministrstvu tudi glede tega vztrajali pri neposrednem prehodu na nov informacijski sistem. Zaradi te napake se je poleg zmede na centrih za socialno delo zaostajalo pri reševanju prošenj za socialno pomoč. Da so na ministrstvu za delo prehitevali in so zato odgovorni za takratne kaotične razmere, meni tudi Romana Zidar s fakultete za socialno delo.